

سرمایه

درآمد کسب و کار

هر گاه مکلف از راه فعالیت های اقتصادی از قبیل تجارت، صنعت، کشاورزی، دریافت حقوق و اجرت، اجاره ی ملک و مانند آن، مالی به دست آورد، باید در پایان سال خمسی خمس مقدار مازاد بر مخارج خود و افراد تحت تکفلش را بپردازد.

مصرف بیش از حد متعارف و نیاز، به طوری که مؤنه ی زندگی محسوب نشود، موجب عدم تعلق خمس نمی شود و باید خمس آن پرداخت شود.

چنانچه مقداری از درآمد موقتاً از دسترس خارج شود، مانند قرض دادن، در سررسید سال خمسی خمس آن واجب می شود، اما می تواند تا زمان دریافت، پرداخت آن را به تأخیر بیندازد.

خمس درآمد غیر نقدی بر اساس ارزش آن در سررسید سال خمسی محاسبه می شود.

مراد از مخارج سال علاوه بر آنچه انسان برای کسب درآمد خرج می کند، تمام هزینه های مشروعی است که در حد متعارف و متناسب با شأن زندگی او است.

سرمایه

سرمایه دو قسم است:

۱- سرمایه در گردش یا مال التجاره یا سرمایه متغیّر که پول نقد در گردش، اجناس مغازه، تولیدات کارخانه، محصولات کشاورزی و... را شامل می شود.

این نوع سرمایه اگر از درآمد تهیه شده باشد، در اولین سررسید سال خمسی پس از خرید، خمس آن به قیمت روز باید پرداخت شود و پس از آن اگر در سررسید سال خمسی بعد، نسبت به سال قبل _ پس از کسر مقدار تورّم _ رشد داشته و خریدار داشته باشد، باید خمس آن پرداخت شود.

۲- سرمایه ثابت که شامل ملک تجاری، زمین زراعی، ابزار تولید و کسب _ حتی وسایل سرمایش و گرمایش _ همچنین وسایل حمل و نقل بار یا مسافر و... است.

این نوع سرمایه اگر از درآمد تهیه شده باشد، در اولین سررسید سال خمسی پس از خرید، خمس آن به قیمت روز باید پرداخت شود و پس از آن تا زمانی که فروخته نشود خمس ندارد و ترقی قیمت آن، پس از فروش و کسر مقدار

تورم، جزو درآمد سال فروش محسوب می شود. اگر چند سال از خرید سرمایه گذشته باشد و خمس آن پرداخت نشده باشد، خمس آن باید همراه با تورم پرداخت شود.

نکته: بحث مئونه کسب و کار که در حکم تلف است مانند هزینه تبلیغات، اجرت شاگردان و کارمندان، هزینه قبوض مصرفی و... همچنین کسر بدهی ها بابت این هزینه ها و بابت سرمایه، در فصل مستثنیات خمس بیان می شود.